

[Fuglsang.]

bejdende danske folks indsats, og når vort land alligevel er stillet så dårligt, som det er, må regeringen eller rettere de skiftende regeringer tage ansvaret for det; det skyldes politiske grunde.

Kun ved politiske grunde er vi i stand til at forklare den ensidige vestorientering, som er kommet til udtryk i Englandshandelen, som er kommet til udtryk i, at man end ikke efter devalueringen tog skridt til at få aftalen revideret. Vore vanskeligheder skyldes ikke Koreakrigen, og de skiftende regeringer kan ikke give hinanden skylden for dem. Danmarks økonomiske vanskeligheder begyndte i virkeligheden den dag, man startede den nuværende ensidige vestorientering, den vestorientering, af hvilken den ødelæggende Englandshandel er en del og den ruinerede genoprustning, der jo stiller Danmarks forrædte ungdom side om side med dem, der myrdede vore kammerater i Ryvangen, en anden del.

Man har i tidens løb talt en del om, at det gjaldt om at sikre det engelske marked. Jeg vægrer mig ved at tro, at en regering, der tæller så mange nationaløkonomiske eksperter, ikke skulle være klar over, at det gamle England, som vi kendte før, ikke eksisterer mere. Før krigen var England i stand til at dække sit levnedsmiddelunderskud bl. a. ved indtægter af sine udenlandske tilgodehavender, der dengang indbragte 200 mill. pund om året. Men dette er jo ændret. Fra 1938 til 1948 har England mistet hele 45 pct. af sine udenlandske investeringer og til gengæld fået en udenlandsk gæld, der langt overstiger de resterende aktiver. For os betyder Englands stilling i dag bl. a., at medens vi før krigen kunne købe de varer, vi havde brug for, men som England ikke selv kunne levere, for sterling f. eks. i Sydamerika eller andre steder, må vi i dag for en stor del købe dem for dollars. Dertil kommer, at end ikke hvad Englands egne varer angår, føler England sig forpligtet til at sælge til os til gengæld for vore forpligtelser, hvilket bl. a. er kommet til udtryk i dets stilling med hensyn til at sælge kul til Danmark.

Men dernæst: man er så glad for den nuværende handelsaftale, der sikrer os afsætning f. eks. af vort smør i 6 år. Men har man tænkt på tiden bagefter? Er der nogen, der tror, at det gamle England og de gamle tider kommer igen? Og selvom man tænkte sig 1930erne gentaget, har man så glemte Ottawa-aftalen, hvor England

allerede begyndte at sætte visse grænser for Danmarks eksport? Man ser dog trods alt, at verdens landbrug, selvom det måske går forholdsvis langsomt, bygges op, man ser, at konkurrencen skærpes, og der er vel ingen, der tror, at England for gammelt vennskabs skyld i fremtiden skulle give os nogen fortrinsstilling.

Nej, sagen er, tror jeg, at man gennem langtidsaftalen ikke har sikret os på det engelske marked, men man har forsømt, og man har hindret, at Danmark, medens tid og muligheder var tilstede, blev indarbejdet på nye markeder sammen med det England, som vi selvfølgelig stadig skal udnytte i det forhold; det kan betale sig også for os.

På den baggrund må man se den kendsgerning, at man af politiske grunde — saglige grunde er jeg i hvert fald ikke i stand til at se — har isoleret os fra den trediedel af verden, som er i færd med at opbygge nye samfundssystemer. Det drejer sig om et land som Sovjetunionen, et land med 200 mill. indbyggere og omfattende $\frac{1}{6}$ af jorden, et land med umådelige rigdomme og et land, der var i stand til at forsyne os med mængder af de varer, som England hverken vil eller kan forsyne os med. Ikke desto mindre har vi til dette land i 1950 kun solgt for 8 mill. kr., samtidig med at vi til England har solgt for 1 745 mill. kr. Det drejer sig om Polen, som kan levere os kul; det drejer sig om Østtyskland, som ifølge statskonsulent Jacobsens indberetninger er rede til at købe smør, og som vel nok kan være fuldtud så god en partner som det amerikansk besatte Vesttyskland. Jeg ser kun politiske grunde til, at man bevidst isolerer os fra denne del af verden. Ligesom denne Englandshandel udadtil er politisk bestemt, er den det indadtil, den er præget af, at det er landbruget, og det vil sige storlandbruget, som har haft det afgørende ord, og storlandbruget er forøvrigt også den eneste part i Danmark, der muligvis har haft fordel af handelen. Den har skadet Danmark som helhed; det skader det husdyrproducerende småbrug, at medens man i 1939 for 1 kg smør fik for 12 kr. 83 øre bomuldsfrøekager, får man i dag kun for 9 kr. 6 øre, og det skader husmændene, at medens vi nu får 7,3 kg foderkorn for 1 kg flæsk, fik man før krigen 10,12 kg. Det er derfor, og ikke på grund af Tolvmandsforeningernes indsats, at storbrugets indtægter i tiden fra før krigen og til nu er steget fra 6 600 til 55 000 kr., medens husmændenes kun er steget fra 1 800 kr. til 5 200 kr.